



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ
В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(14-15 квітня 2022 року)



УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 4 від 18.04.2022 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних наук, доцент
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Курило О. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-15 квітня 2022 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 80 с.

©Мукачівський державний університет, 2022

бути яскравими і стояти на полицках так, щоб були доступні дітям для перегляду. Адже, коли дитина побачить що хтось уважно перелистує книгу, у неї проявиться інтерес до книги, до читання.

Отже, любов до книги потрібно прививати дітям з дошкільного віку. Значна роль у цьому відведена батькам, вихователям і бібліотечним працівникам які повинні не тільки донести до дитини текст а і правильно його підібрати, враховуючи здібності дитини і її інтереси.

Список використаних джерел

1. З чого починається літературна виховання дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jak.koshachek.com/articles/z-chogo-pochinaetsja-literaturna-vihovannja-ditini.html>.

УДК 821.161.2:82-94:37.091.4(043.2)

СПІРІН В. І., ПРОКОПОВИЧ Л. С.
Мукачівський державний університет

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ФРАНКА

Видавнича справа посідає особливе місце в історії кожного народу, бо покликана впливати на рівень освіти, національної свідомості, є важливою складовою життя суспільства.

Кожен дослідник, що вивчав життя і творчість Івана Франка, так чи інакше мусив торкатися його видавничої діяльності, оскільки ця грань його біографії посідала особливе місце в житті Івана Франка і є невід'ємною частиною розвитку державницького руху українського народу.

Іван Франко був видавцем упродовж усього життя: і коли видавав власні твори та цілі книжкові серії, і коли працював у різних періодичних виданнях, і коли працював в національній Академії наук – Науковому товаристві імені Шевченка і наприкінці життя, коли уражений важкою невиліковною хворобою, готував до друку свої останні видавничі серії, переглядав і видавав твори, які ввійшли до скарбниці світової культури.

Свого часу Андрій Чайковський сказав: «Любіть Україну, любіть своє, хоч воно не дорівнює чужому ... Не міряйте свого рідного французьким метром, а оцінюйте його висоту своїм рідним ліктем, подумайте про те, що коли б ті великі народи, після яких дехто нашу культуру оцінює, жили серед таких злиднів, як ми, то хтозна, чи їхня література дорівнювала б сьогоднішній нашій» [1].

«Нація, котра помирає з голоду, в котрій 90 % людей не вміє ні читати, ні писати і не має de facto ніякої політичної волі, – така нація потребує хліба, азбуки і конституції; театрами, концертами національними, романами й поезіями дуже мало їй може прислужитися – наголошував І. Франко [2, с. 356].

Серед усіх видавничих проєктів І. Франка, саме тих, які були в руслі тогочасних видавничих процесів у Європі, були його серійні видання. За своє життя І. Франко брав участь у виданні семи видавничих серій: «Дрібна

бібліотека» (1878 – 1880), «Наукова бібліотека» (1881), «Літературно-наукова бібліотека» (1889 – 1897), «Хлопська бібліотека» (1910 – 1912), «Міжнародна бібліотека» (1912 – 1914), «Всесвітня бібліотека» (1914 – 1916) [6]. Аналіз виходу у світ цих видавничих серій свідчить: «Дрібну бібліотеку» І. Франка видавав разом з друзями – М. Павликом, І. Белеєм, Є. Олесницьким, Є. Озаркевичем та ін., на програму видання книжок серії «Наукова бібліотека» мали безпосередній вплив думки М. Драгоманова та М. Павлика; «Хлопська бібліотека» була публіцистичним додатком до офіційних органів радикальної партії – газет «Народ» і «Хлібороб». Дві серії «Універсальну бібліотеку» та «Всесвітню бібліотеку» І. Франко видавав з колегами-видавцями – з О. Пашуком та І. Калиновичем.

Зупинимося на видавничому проекті «Дрібна бібліотека». Ще на початку своєї науково-публіцистичної та культурно-освітньої діяльності І. Франко серйозно планував видання серії перекладних творів, мета якої ознайомити українського читача з найкращими зразками світової літератури. Зауважимо, що у літературних альманахах та журналах Галичини нерідко публікувалися уривки, а також цілі твори європейських письменників, активно займалася цим і редакція «Друга», «але кострубаті переклади на «язичіє», відсутність в авторів перекладацького хисту, а також дилетанський добір творів все це давало невтішний результат» – зауважують в своїй монографії М. Чепіль та Р. Вишнівський [3, с. 73]. Твори російських письменників друкувалися в оригіналі, що робило їх зрозумілими лише для навченого семінаріях духовенства та для фанатичних москвофілів. Простому народові, як вважав І. Франко, потрібні переклади на народну мову. До цієї роботи він знайшов меценатів та залучив творчу молодь. Так з'явилося видання «Дрібна бібліотека». Твори друкувалися найпрогресивнішим на той час фонетичними правописом – «драгоманівкою» і тільки інколи – «кулішівкою».

Завдяки публікаціям в «Дрібній бібліотеці» доступними для галицького читача стали визначні твори європейських письменників, зокрема містерія «Каїн» Д. Байрона, «Думи і пісні найзначніших європейських поетів» (усе в перекладі Івана Франка), роман «Довбня» Е. Золя, оповідання Івана Франка «На дні». Другу групу видань складала переклади наукових творів з галузі суспільних та природничих наук., мета яких популяризація серед широких кіл інтелігенції Галичини кращих досягнень передової європейської науки.

«Дрібна бібліотека» справила певний вплив на громадську думку, привернула увагу як молоді так і старшої інтелігенції до сучасної науки та літератури. Але грошова скрута і політичні переслідування не дали І. Франкові продовжити цей проект та згодом мислитель відновив його у вигляді «Наукової бібліотеки» та «Хлопської бібліотеки».

Хоч Іван Франко не сформулював власних книгознавчих концепцій і не вживав термінів книгознавство, бібліологія, його практична видавнича діяльність зводилася до прагнення наситити книжковий ринок доступними для широких кіл українського населення україномовними книжками з усіх сфер гуманітарної науки, причому це мали бути кращі зразки української літератури

та переклади європейських творів, врахування інтересів читачів, а зі зростом їх числа – інтегрування зацікавлень читацьких кіл до україномовних книжок і періодики, розширення репертуару української книжки за рахунок власної літературної та наукової творчості, заохочення до літературної праці сучасників, особливо молоді.

Список використаних джерел

1. Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження: у 3-х т. / упоряд. Б. З. Якимовича за участю З. Т. Грень та О. В. Седляра. – Львів, 2002. – Т. 1. – С. 5.
2. Франко І. Я. Зібрання творів: у 50-ти т. / І. Я. Франко. – Київ : Наук. думка, 1976-1984. – Т. 27. – С. 356.
3. Чепіль М. «... яка молодь, таке й майбутнє народу». Іван Франко про освіту й виховання : монографія / М. Чепіль, Р. Вишнівський. – Київ : Слово, 2016. – 420 с.

УДК 004:02:355.1(043.2)

ТРАЧУК Л. Ф.

ВСП «Надвірнянський фаховий коледж
Національного транспортного університету»

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ТЕРАПІЇ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ

Одним з головних ресурсів під час війни психологи називають спокій, саме він дає нам змогу адекватно мислити, відрізнити фейки від достовірної інформації, допомагає приймати правильні рішення заради порятунку життя. В умовах повномасштабної війни українські бібліотеки, окрім того, що стали хабами волонтерської діяльності, надають доступ до електронної інформації, яка допомагає опанувати себе, впоратися з панікою й акумулювати свої сили для підтримки родини та країни.

Наприклад, Рівненська ОУНБ на сайті «Аудіобібліотека» у розділі «Аудіоподкасти» розмістила нову рубрику «Життя під час війни», де публікує подкасти, важливу та корисну інформацію, яка допомагатиме підтримувати людей та даватиме їм розуміння, як діяти у військовий час. Наразі на сайті представлені аудіоподкасти на теми «Домедична допомога у військовий час», «Що покласти у «екстрену валізу», «Як організувати укриття вдома», «Як поводитися при обстрілі на вулиці, у транспорті та вдома» та «Як правильно заклеїти вікна аби їх не розбила вибухова хвиля», «Інформація для тих, хто виїхав за кордон або збирається це зробити у зв'язку з війною», «Тимчасовий захист як форма міжнародного захисту для громадян України в країнах Європейського Союзу», «Чи можуть Вас звільнити з роботи за неявку під час війни», «Пам'ятка на випадок облоги» [1].

Також Рівненська ОУНБ долучилася до створення аудіоказок для сімей із дітьми, які перебувають у бомбосховищах під час російської війни проти України. Організаторами проекту є актори і студенти КНУТКіТ ім. Карпенка-Карого, які створили спеціальний телеграм-канал «Павлуша і Ява» із

Мовчан К. М. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УНІВЕРСИТЕТУ – ЦЕНТР БІБЛІОТЕЧНОЇ БІОГРАФІКИ	42
Моргун А. В., Гольча А. М. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ БІБЛІОТЕРАПІЇ	44
Моргун А. В., Желобанова А. О. БІБЛІОТЕРАПІЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	45
Назарук Н. А. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ БІБЛІОТЕРАПІЇ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЛЯ ДІТЕЙ	47
Патрикей С. А. РОЗУМНІ ІНВЕСТИЦІЇ. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЦІННІСТЬ ПОСЛУГ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ МОЛОДІ (на прикладі декількох послуг книгозбірні)	49
Попович Н. Ф., Бондарева Д.-Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФОНДІВ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	52
Попович Н. Ф., Дьордяй Д. В. СПЕЦИФІКА МОДЕЛЮВАННЯ ФОНДІВ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	55
Постельжук О. М. БІБЛІОТЕКА — ВІДКРИТИЙ ПРОСТІР ДЛЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ КОРИСТУВАЧІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ	57
Приходько Н. І. ВІДЕОКОНТЕНТ ЯК ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОГРАФІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	59
Продан А. В., Курило О. Й. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІБЛІОТЕРАПІЇ	61
Прокопович Л. С. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК НАЙСУЧАСНІШИЙ СПОСІБ ПОШУКУ ТА АНАЛІЗУ ІНФОРМАЦІЇ	63
Сабов А. Р., Мовчан К. М. РОЛЬ ДИТЯЧОЇ КНИГИ У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ	65
Спірін В. І., Прокопович Л. С. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ФРАНКА	66
Трачук Л. Ф. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ТЕРАПІЇ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ	68
Хруник М. В., Прокопович Л. С. ВИДАВНИЧІ ПРОЕКТИ ІВАНА ФРАНКА	70
Черніговець Т. І., Місіюк-Шумік А. І. ДИТЯЧИЙ ФОЛЬКЛОР ВОЛИНИ У ЗАПИСАХ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЯК ЗАСІБ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ	72
Шершун Я. І., Прокопович Л. С. ГОЛОВНИЙ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ – НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО	74
Відомості про авторів	77

Електронне наукове видання

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА, БІБЛІОГРАФІСТИКА,
БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції,
14-15 квітня 2022 р.

Головний редактор:	<i>Щербан Тетяна Дмитрівна</i>
Відповідальний за випуск:	<i>Прокопович Лідія Сігізмундівна</i>
Упорядкування та комп'ютерна верстка:	<i>Веремчук Олена Володимирівна</i>

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. аркушів – 5,2

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>